

Informatiebrochure

Pijn en pijnbehandeling na een operatie

Mevrouw, meneer

In overleg met uw behandelende arts heeft u besloten om een operatie te laten verrichten in AZ Nikolaas. Het is belangrijk dat u na de operatie zo weinig mogelijk last heeft van pijn. Patiënten die de eerste dagen na de operatie een goede pijnbehandeling hebben gekregen, herstellen namelijk vaak sneller van de operatie. In deze brochure leest u meer over pijnbestrijding na een operatie.

Doel van pijnstilling

Het ondergaan van een operatie is voor de meeste mensen een ingrijpende gebeurtenis. Eén van de meest voorkomende complicaties direct na een operatie is het optreden van pijn.

Aanhoudende pijn na een operatie is een belangrijke oorzaak van vertraagd herstel en uitstel van werkhervatting. Goede pijnbestrijding is zeker nodig voor: een sneller herstel, verhoging van comfort, minder stressrespons, minder complicaties, verkorting ligduur en reductie van chronisch pijnsyndroom. Daarom vragen wij u na de operatie hoeveel pijn u heeft en of de pijnstillers die u krijgt goed helpen.

Pijn is een ingewikkeld verschijnsel dat moeilijk te meten is. Ieder mens ervaart pijn immers op een andere manier. U bent de enige die kan vertellen of u pijn heeft en hoe erg die pijn is. Het is ook vaak moeilijk om aan anderen duidelijk te maken hoeveel pijn u heeft. Pijn is moeilijker te bestrijden wanneer u te lang wacht met het nemen van pijnstillers. U geeft dus best op tijd aan wanneer de pijn verergert.

Methodie

PIJNSCHAAL

◀ Ondraaglijk
◀
▶ Zeer hevig
◀
◀ Hevig
◀
◀ Matig
◀
◀ Weinig
◀
◀ Geen

AZ Nikolaas
Top zorg, warm hart

anenis
—adviesbureau— | —klinische— | —zorg—

“Pijn is wat de patiënt zegt dat het is, en treedt op wanneer hij zegt dat het optreedt.”

Pijn is gelokaliseerd daar waar de patiënt het zegt en is zo intens als hij zegt.”

Mac Caffery '79

METEN IS WETEN

1. Evalueer/ meet de pijn dagelijks.
2. Vraag naar de pijnlocatie.
3. Vraag naar factoren die de pijn beïnvloeden.
4. Blijf de pijn voor!
5. Evalueer de pijn in rust én beweging.
6. Aanhoudende pijn behoeft actie (dosisaanpassing).

Pijnscore ▶ 8

De verpleegkundigen van de afdeling zullen u regelmatig vragen of de pijn te verdragen is. U kunt de mate van pijn aangeven door een cijfer te geven van 0 (geen pijn) tot 10 (onhoudbare pijn). De ernst van de pijn kan ook op een speciale meetlat aangegeven worden (zie afbeelding).

De verpleegkundigen informeren regelmatig naar uw pijncijfer zodat we inzicht krijgen in de pijn die u na de operatie heeft.

Voor veel operaties geldt dat pijn geen belemmering mag zijn om goed te kunnen inademen, hoesten of bewegen. Het is dan ook belangrijk dat de pijnverpleegkundige, de verpleegkundigen van de afdeling en/of de arts uw pijncijfer regelmatig opvragen.

Belangrijk

Bij pijn hoeft u niet te wachten tot de verpleegkundige bij u komt voor de pijnmeting. Als u pijn heeft, kunt u dat het beste direct melden en om pijnstilling vragen. Hoe langer u wacht, hoe moeilijker het is om de pijn onder controle te krijgen.

Behandeling

Tijdens en na de operatie krijgt u op vaste tijdstippen pijnmedicatie via een infuus. Het geven van deze pijnstillende medicatie op vaste tijdstippen zorgt voor een continu pijnstillend effect en vormt daardoor de basis van de pijnbehandeling. Echter, in veel gevallen is extra pijnstilling na de operatie toch nodig. Daarvoor zijn verschillende methoden beschikbaar.

Bij patiënten die een ingreep op het dagziekenhuis ondergaan worden geen epidurale of intraveneuze pijnpompen toegepast. Zij krijgen, afhankelijk van het type ingreep, orale of intraveneuze pijnstillers, eventueel in combinatie met locoregionale technieken (zie punt 3).

1. Epidurale pijnstilling

Epidurale pijnstilling is pijnbestrijding via een catheter in de rug. Voor de operatie plaatst de anesthesist, na plaatselijke verdoving van de aanprikplaats, met behulp van een naald een dunne catheter tussen twee wervels in de rug. Via deze

catheter krijgt u dan continu pijnstillende medicatie toegediend, ook na de operatie. Tevens bestaat de mogelijkheid dat u via een drukknop in de hand, zelf een extra dosis kunt toedienen als de pijn opkomt. De pijnpomp wordt zo ingesteld dat er geen gevaar bestaat voor overdosage. Afhankelijk van de ingreep blijft de catheter een of meerdere dagen ter plaatse. Nevenwerkingen zoals krachtvermindering van de onderste ledematen, jeuk en moeilijk urineren zijn mogelijk. Deze zijn van tijdelijke aard, maar worden best gemeld aan de verpleging.

2. Intraveneuze pijnstilling

Voor de operatie wordt een buisje of een catheter (infuus) geplaatst. Dit wordt verbonden met een infuuspomp waarlangs u pijnstillende medicatie krijgt toegediend. Tevens bestaat ook hier de mogelijkheid, dat u, via een drukknop in de hand, op basis van uw pijn zelf een beveiligde extra dosis pijnmedicatie kunt toedienen zonder gevaar voor overdosage. Nevenwerkingen zoals sufheid en braken zijn mogelijk. Deze zijn van tijdelijke aard en verdwijnen snel, maar worden best

gemeld. Meestal wordt gebruik gemaakt van morfine of een derivaat ervan. De dosis wordt zo laag mogelijk gehouden; net voldoende om maximale pijnstilling te bekomen. Door de lage dosis en de korte duur hoeft u niet bang te zijn voor gewenning.

3. Locoregionale pijnstilling

Bij deze techniek wordt een fijn naaldje ingebracht in de omgeving van de operatiewonde, daar waar de pijn geleid wordt naar de hersenen. Afhankelijk van de operatieregio kan dit naaldje in de lies, de oksel, de onderarm, rond het

sleutelbeen, in de hals of in de kniekuil geplaatst worden.

Via dit naaldje wordt medicatie ingespoten rond de zenuw die naar het lidmaat loopt. De inspuiting van de medicatie gebeurt zeer gericht met behulp van een echografietoestel en wordt ongeveer een uur voor

de ingreep geplaatst door uw anesthesist. Na de inspuiting van de medicatie wordt het naaldje verwijderd en zal het lidmaat geleidelijk aan verdoven.

Na de operatie blijft het lidmaat, afhankelijk van het type operatie, gedurende korte of langere tijd verdoofd. Bij sommige operaties wordt gekozen voor een verdooving die meer dan 24 uur werkt. Deze methode laat eveneens een optimale pijnstilling toe met een minimale dosis medicatie.

4. Postoperatieve pijnstilling

Ook wanneer uw infuus verwijderd mag worden zal er voor een optimale pijnstilling gezorgd worden.

Heeft u nog vragen na het lezen van deze informatiebrochure, stel die dan gerust aan de anesthesist of de pijnverpleegkundige.

Pijnverpleegkundige: 03 760 85 48

AZ Nikolaas vzw
Moerlandstraat 1 - 9100 Sint-Niklaas
tel. 03 760 60 60 - fax 03 760 60 70
www.aznikolaas.be - info@aznikolaas.be